

РЕШЕНИЕ

№ 375

гр. София, 06.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на шестнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Джурковски

Членове: А. Желязков
Е. К.

при участието на секретаря Невена Б. Г.
в присъствието на прокурора Е. Анг. С.
като разгледа докладваното от Николай Джурковски Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231000600727 по описа за 2023 година

С присъда № 2 от 13.02.2023 г. на СОС-НО, 4 състав, постановена по НОХД № 442/2021 г. по описа на същия съд, подсъдимият К. Д. К., с установена самоличност и с ЕГН *****, е признат за ВИНОВЕН в това, че на 24.07.2016 г. на път ВП 81-6 км. от републиканската пътна мрежа, на разклона за птицеферма „Джиев“, в посока от гр.София за гр.Костинброд, Софийска област, при управление на моторно превозно средство - лек автомобил марка „Опел“, модел „Вектра“ с рег. № ***** е нарушил правилото за движение по пътищата, визирано в разпоредбата на чл.20 ал.2, изр.2-ро от Закона за движението по пътищата - „Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението“ и по непредпазливост е причинил смъртта на В. В. С. с ЕГН *****, поради което и на основание чл.343 ал.1, бук.”в”, във вр. с чл.342 ал.1, пр.3 от НК и във вр. с чл.55 ал.1, т.1 от НК е осъден на 1 година лишаване от свобода, като на основание чл.66 ал.1 от НК изпълнението на така наложеното му наказание 1 година лишаване от свобода е отложено за изпитателен срок от 3 години, считано от влизане на присъдата в сила.

Със същата присъда на основание чл.343г във вр. с чл.343 във вр. с чл.37 т.7 от НК подсъдимият К. Д. К. е лишен от право да управлява моторно превозно средство за срок от 1 година и 6 месеца считано от влизане на

присъдата в сила.

С присъдата на основание чл.189 ал.3 от НПК подсъдимият К. Д. К. е осъден да заплати по сметка на РУ на МВР гр.Костинброд сумата от 4 302,42 лева, представляващи направени във фазата на досъдебното производство разноси, както и по сметка на Софийски окръжен съд направените във фазата на съдебното производство разноси в размер на 990 лева.

Срещу така постановената присъда е постъпила въззивна жалба от адвокат С. П., упълномощен защитник на подсъдимия К. К., с оплаквания, че е неправилна, незаконосъобразна - издадена при нарушаване на процесуалните правила и в противоречие на материалния закон - и на събраните в хода на съдебното следствие доказателства. Твърди се, че не е било събрано нито едно доказателство, подкрепящо обвинението и установяващо, че подсъдимият е нарушил правилата за движение по пътищата, визирани в чл. 20 ал.2 изр. 2 от ЗДвП. Сочи се, че такова нарушение е описано формално в ОА, без да е конкретно посочено в какво се изразява „непредвидимото препятствие“ и защо след като е възникнало в опасната зона за спиране на управлявания от К. автомобил не са налице визиранията в чл. 15 от НК предпоставки.

В постъпилото допълнение към въззивната жалба на адвокат С. П. в качеството му на упълномощен защитник на подсъдимия К. К., също изготвено от адвокат П., се поддържа становище, че присъдата е неправилна и необоснована, като се въвеждат оплаквания за липса на анализ на свидетелските показания, за липса на обстоен анализ на всички автотехнически експертизи и за нарушаване на процесуалните правила. Твърди се, че част от приетите от СОС за доказани факти и обстоятелства всъщност се градят на предположения. Изтъква се, че поемните лица Б. С. и М. А. всъщност са заявили, че са пътували от София, пристигнали са на мястото на произшествието, където са останали около 10 минути, и че докато полицаите са записвали данните им от личните карти са подписали нещо, след което са продължили пътуването си. Заявява се, че същите не са възприели как и по какъв начин са фиксирани описаните следи и доказателства в протокола за оглед и че не могат да потвърдят тяхната достоверност. Сочи се, че в крайна сметка огледът е продължил 1 час и 10 минути, от 08.50 часа до 10.00 часа , а според поемните лица те са били там

около 10.00 часа. Според защитника адвокат П. това дискредитира протокола за оглед. Излагат се доводи, че независимо от факта, че поемните лица са подписали протокола, те изобщо не са възприели физически измерванията, следите и всичко, което се е намирало на мястото на произшествието. Защитникът счита, че формалността на изготвянето по този начин на протокола за оглед поставя под съмнение професионалните качества на съставилият го разследващ полицаи и че опитите да се промени този факт водят след себе си до тотално изопачаване на обективната истина. Твърди, че присъствието на поемните лица и личното им възприятие е необходимо с оглед доказването на определени факти от значение за делото, поради което годността на съответния протокол се определя не от формалното наличие на подпис на протокола, а от действителното участие на поемното лице в съответното действие по разследването. В този смисъл се цитира практика на ВКС - Р-92/17.02.2009 г. на ВКС по н. д. № 45/2009 г., III н. о. и Р-49/05.02.2009 г. на ВКС по н. д. № 681/2008 г., II н. о.

В допълнението се заявява също, че никъде в разпитите на свидетелите /като до този момент те не са и питани/ не е посочвано нито разположението на автомобилите след произшествието, нито какви следи е имало, нито къде е разположено тялото на пострадалия след удара, а да не говорим за отстояния и други находки. В тази връзка се прави оплакване, че въпреки това СОС приема, че този недостатък на протокола за оглед е преодолян именно със свидетелските показания, но без да посочва конкретно къде и пред кого са дадени тези показания. Претендира се, че последиците от дискредитирането на огледния протокол очевидно се разпростират и върху иззетите с него предмети и изготвените експертизи, по отношение на които се заявява становище, че също следва да бъдат изключени от доказателствата по делото.

За недоказано се сочи и обстоятелството, че автомобилът на К. е ударил с предната си част велосипеда в неговата дясна средна част. В тази връзка се развиват доводи, че вещите лица А. и П. са завили в съдебно заседание на 28.04.2022 г., че следите по предната броня вляво на автомобила на подсъдимия не са описани в протокола за оглед, а били ясно видими чрез компютърна обработка на снимките /но, че така и не са посочили от кои снимки черпят тази информация и дали са приложени към фотоалбума/. Претендира се, че от друга страна вещите лица не са дали обяснение тези следи по предната броня кога са се появили и дали са били налични и преди

момента на сблъсъка. Изтъква се също, че д-р А., участваща в КМАТЕ, е заявила, че описаният от автоекспертите механизъм не отговаря на получените травми, т.е. че е налице сблъскване от страна на велосипедиста в преден ляв калник, ляво странично огледало и предно стъкло на лек автомобил „Опел“, а не сблъсък с предна броня на автомобила. Заявява се, че описаният в ОА механизъм всъщност се базира на заключенията на втората тройната АТЕ и е преповторен в КМАТЕ.

Твърди се, че в крайна сметка комплексната експертиза е назначена, за да се отговори дали установените по пострадалия наранявания са съпоставими с механизма, описан от автоекспертите, а не формално да бъде дописано и лекарското заключение в този неверен извод, който не отговаря дори на събраните и описани находки в протокола за оглед.

Заявява се, че съгласно свидетелските показания на очевидците Б.Б. и Ал. Г. в техните възприятия велосипедистът се е ударил в лекия автомобил на К.. Според защитника адвокат П. това отново поставя под съмнение достоверността на механизма, описан от втората тройната АТЕ и възприет от държавното обвинение в ОА.

Развива се и оплакване, че при защита на експертизата в съдебно заседание вещите лица А. и П. не са дали категоричен отговор защо са приели следата, установена на пътното платно, че е оставена от десни гуми. В тази насока се излагат доводи, че този извод на вещите лица не се основава на друго освен на разпита на К. като свидетел, но по този повод се отбелязва, че досъдебното производство е водено срещу него, без да е привлечен като обвиняем и е било крайно неуместно да бъде разпитван като свидетел и тези показания да се ползват от вещите лица като единствени, без да са потвърдени или не от други събрани доказателства. Твърди се, че в тази връзка защитата мотивирано е поискала нова повторна комплексна медико-автотехническа експертиза с участието на други вещи лица, но такава не е била допусната.

Изразява се и становище, че око окръжният съд приема, че протоколът за оглед е процесуално допустим, то е следвало да допълни и факта, че вещото лице В. И. е присъствал на огледа на местопроизшествието и лично е възприел оставените там следи, извършил е оглед на автомобила „Опел“ и на велосипеда, но не е възприел следи, свързани с произшествието, които да са

оставени по предната броня на автомобила. Отбелязва се, че от друга страна, вещите лица А. и П. се видели по снимки такива следи и правят своите заключения. Това защитникът счита за противоречие при изготвянето на заключенията на вещите лица, още повече, че според него са налице и съществени разлики както по отношение на мястото на удара по ширина и дължина на пътното платно, така и по отношение на опасната зона за спиране.

Твърди се обаче, че от друга страна в мотивите си на стр.16 и 17 СОС приема, че заключенията на всички експертизи относно опасната зона са еднопосочни. Заявява се, че това би било вярно, ако експертите бяха приели еднакво или близко едно до друго мястото на удар между автомобила и велосипеда, но че в единичната АТЕ се приема, че мястото на удара по ширина е на 2,5 м. от десния край на пътното платно и на 29 м. по дължина след ориентира /като това разстояние е използвано и при тройната експертиза на М., И. и С./, докато КМАТЕ и тройните експертизи на А., П. и Д. приемат тези разстояния съответно 2,5м-3м и 22м-24 м. Защитникът счита тази разлика за съществена, като отбелязва, че тези цифри участват по-нататък и в направените изчисления за скорост и отстояния между процесните ППС. В тази връзка защитникът заявява становище, че според съдебната практика е „недопустимо при две противоречиви експертизи, без едната да е отхвърлена като некомпетентна и необоснована, да се решава въпроса с отговорността на дееца само въз основа на друга еднаква по вид, формат и числен състав експертиза“ /цитирано е решение № 531 от 21.12.2009 г. по н. д. № 498/2009 г. на трето н.о. на ВКС/.

Срещу присъдата е постъпила въззивна жалба и от адвокат Н. Д., също упълномощен защитник на подсъдимия К. Д. К., с оплаквания, че е неправилна и незаконосъобразна, постановена при нарушение на материалния и процесуалния закон, при противоречива фактическа обстановка, недоказаност на обвинението и в противоречие със събраните доказателства. В жалбата си адвокат Д. застъпва и позиция, че ако бъде прието, че подсъдимият е виновен, то наложеното му наказание се явява в необосновано завишен размер, който не съответства на обществената опасност на деянието и дееца. Отправя се молба да бъде отменена атакуваната присъда на СОС и вместо нея да бъде постановена нова, с която подсъдимият да бъде оправдан изцяло по повдигнатото му обвинение. В условията на алтернативност се отправя и молба ако въззивният съд не

удовлетвори горното искане, то да бъде прието, че е налице допуснато съществено процесуално нарушение и на основание чл. 335 ал. 2, вр. чл. 334 т. 1 от НПК делото да бъде върнато за ново разглеждане на СОС. Също в условията на алтернативност се отправя и молба, ако въззивният съд не се съгласи с горните оплаквания и направените въз основа на тях искания, то да бъде прието, че наложеното на подсъдимия наказание е в завишен размер, поради което да бъде намалено.

В постъпилото допълнение към въззивната жалба на адвокат Н. Д. в качеството му на упълномощен защитник на подсъдимия К. К., изготвено също от защитника адвокат Д., се формулират оплаквания в насока, че не е направен коректен и обоснован анализ на доказателствата; че не е отделено спорното от безспорното; че не е даден изобщо мотивиран и обоснован отговор на становищата и възраженията на защитата, което се приравнява на липса на мотиви и представлява съществено процесуално нарушение. Твърди се, че по този начин е било нарушено правото на защита на подсъдимия и правото на справедлив процес, както и че този абстрактен подход на окръжния съд е довел и до неправилно приложение на материалното право. Отново се заявяват направените вече във въззивната жалба искания за упражняване от страна на апелативния съд на посочените правомощия по отношение на атакуваната присъда.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция прокурорът от САП счита жалбите за неоснователни. Оспорва оплакванията, че атакуваната присъда е неправилна и незаконосъобразна поради липсата на анализ на свидетелски показания и на обстоен анализ на АТЕ, че е постановена при нарушение на материалния и процесуалния закон, при противоречива фактическа обстановка, недоказаност на обвинението и в противоречие със събраните доказателства. Сочи, че тези твърдения не намират подкрепа в доказателствената съвкупност, тъй като по делото са събрани необходимите доказателства за всестранното му изясняване и тъй като първоинстанционният съд е изпълнил задължението си по чл.305, ал.3 НПК, като в мотивите са посочени установените обстоятелства, въз основана на кои доказателства и правните изводи. Счита, че е отговорено и на повтарящите се въпроси по заключението на АТЕ, както и че е даден аргументиран отговор относно оспорваната процесуална годност на протокола за оглед на

местопроизшествие. Изтъква, че след обсъждане на заключенията на единичните и колективни експертизи в съпоставка окръжният съд обосновано е кредитирал заключението на комплексната експертиза и е преценил, че тя се отличава със задълбоченост и яснота, като намира тази преценка за правилна. Относно заключенията на вещото лице И. счита, че те основателно не са кредитирани с доверие като некореспондиращи с останалите доказателства по делото и доколкото сами по себе си са лишени от убедителност и обоснованост. В заключение представителят на САП счита, че обжалваната присъда не страда от пороци, налагащи отмяната ѝ или изменението ѝ, поради което моли същата да бъде потвърдена, а въззивните жалби да бъдат оставени без уважение.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция адвокат П. В., повереник на частните обвинители, моли въззивните жалби да бъдат оставени без уважение. Счита, че основният въпрос е за началният момент на възникване на опасността. Твърди, че съобразно многобройната съдебна практика пешеходецът или друг участник в движението, намиращ се или навлязъл в пътното платно, представлява опасност за движението, налагаща водачът да намали скоростта до безопасна такава, позволяваща му да спре и да избегне сблъсък. Сочи също, че съдебната практика приема в редица решения, че пешеходец или друг участник в движението, стоящ на разделителната линия между двете платна, не представлява опасност за движението, но само тогава, когато участникът в движението е спрял на нея и с цялото си поведение е създал пълната увереност у водача, че там ще изчака преминаването на управляваното от него МПС. Според повереника генералният обобщаващ извод е, че критерият не е субективен, а обективен, т.е. не откъде водачът е възприел тази опасност, а откъде е бил могъл да я възприеме с реагиране на възникналата опасност. Твърди, че в конкретния казус водачът обективно е могъл да възприеме опасността в лицето на колоездача, когато последният е излязъл на разклона за птицефермата - когато на повече от 200 метра той е бил видим. В този смисъл счита, че присъдата е и обоснована, приемайки тройната автотехническа експертиза. Моли да бъде потвърдена присъдата с всички произтичащи от това последици.

В заседанието пред въззивния съд единственият явяващ се частен обвинител - Й. С. - поддържа изцяло заявеното от своя повереник.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция упълномощеният защитник на подсъдимия К. адвокат Н. Д. поддържа тезата, че така, както е направен анализът на доказателствата в мотивите на първоинстанционния съд излиза, че окръжният съд е обсъждал друго произшествие, което няма нищо общо с това, за което подсъдимият е предаден на съд. Твърди, че има цяла глава в закона, която регламентира преминаването през кръстовище, и че в случая повереникът, говорейки за велосипедиста, че е стоял на мантинелата,

респ. на разделителната линия, е пропуснал да спомене, че става въпрос за кръстовище и че правото да премине първи през това кръстовище е на подсъдимия. Заявява, че повереникът се опитва да внуши, че подсъдимият е следвало да изчака да премине велосипедистът първи през кръстовището, но че това не може да бъде вярно и че в този смисъл окръжният съд правилно е преценил, че първоначалният момент, от който е възникнала опасността, е моментът, в който велосипедистът е предприел навлизане в платното за движение на подсъдимия, а не в по-ранен момент. В тази връзка изтъква, че скоростта на велосипедиста е била 13 км./ч., но че това е много ниска скорост и е манифестация, че ще изчака автомобилите, които са го наближавали, тъй като преди това са преминали и други автомобили и този велосипедист не е пресякъл пред тях, а напротив, той е махнал като поздрав на човек от другата страна и е декларирал, че ще изчака. Твърди, че както подсъдимият е виждал велосипедиста, така и велосипедистът е виждал подсъдимия и че това е ноторен факт, като категорично не се съгласява с тезата, че видите ли, велосипедистът е тръгнал да се самоубива. Сочи, че и двете пътни ленти са били заети и с оглед на това поставя въпроса как ще се включи този велосипедист със скорост 13 км./ч. пред автомобилите, които наближават и за които разрешената скорост там е 90 км./ч. Счита, че велосипедистът като възрастен човек е следвало също да спазва правилата и нормите на поведение. В тази връзка напомня, че следва да бъде спазван общия принцип на правото, че никой не може да черпи права от свое неправомерно поведение.

Като nonsens определя тезата, че в случая подсъдимият е трябвало да очаква от другия водач да не го пропусне и по този начин да не упражни правото му да премине първи през кръстовището. Твърди, че нищо не е налагало подсъдимият да спира по-рано, отколкото е спрял в действителност. Относно момента на възникване на опасността заявява, че същият следва да се определи съобразно обективните критерии, данни за които се съдържат в показанията на свидетелите – очевидци, които описват начина на пресичане на велосипедиста.

Изтъква, че по делото има и други експертизи, които отговарят на същите въпроси, само че по различен начин, но че за тях окръжният съд с лека ръка е казал, че не ги приема, просто защото не ги приема. Счита, че първият съд е трябвало да каже защо не ги приема, аргументирайки се от доказателствата по делото, защото другите експертизи разглеждат друг механизъм. Заявява, че няма как да се съгласи, че двете експертизи, които са в основата на осъдителната присъда, са изготвени коректно и правилно. Твърди, че те са в пълно противоречие с императивната норма на НПК, защото те нито са правилни, нито са законосъобразни, а и отделно от това вещите лица са използвали негодни доказателствени средства. Сочи, че според окръжния съд процедурата по изготвяне на протокола за оглед била спазена и нямало никакви процесуални нарушения. В тази връзка акцентира, че по делото са разпитани поемните лица С. и А., които са се движили в автомобил, който е спрял от полицаите, но че от показанията на тези двама

свидетели е видно, че те са стояли около 10 минути на мястото на произшествието - без да слизат от автомобила, без да четат протокола и без да се подпишат в графата. Изтъква, че протоколът за оглед има строго формален характер и строга форма, по която се съставя, и че на последната страница има специална графа, където поемните лица могат да направят бележки, допълнения и възражения. Сочи, че според протокола, ако е вярно това, огледът е започнал в 8.50 часа и е завършил в 10 часа - час и десет минути, но че поемните лица не са били налични в разстояние на един час. В този смисъл счита, че протоколът за оглед става негоден и че това се отразява и на изготвените към него скици и снимков материал. Твърди, че скицата и протоколът за оглед нямат самостоятелно действие съгласно чл.202 от Инструкция №1/2004 г. за работа и взаимодействие на органите на предварителното разследване и че в случая няма подписи нито на скиците, нито на фотоалбума от посочените участници в протокола за оглед. Претендира, че не е изпълнено нито едно от изискванията на закона и че практиката на ВКС по този въпрос е недвусмислена. Заявява също, че има и съдебна практика, съгласно която, когато експертизите са изготвени на базата на негодни доказателствени средства, те по своята същност не представляват годин източник, чрез който са събрани доказателства, и че съдът не може да се позовава на такива експертизи.

По отношение на механизма на ПТП заявява, че не може произшествието да се развива пред няколко свидетели, които казват, че навлизането на велосипедиста става перпендикулярно, а вещите лица да твърдят, че той бил изминал около 8 метра, завивайки наляво. Твърди, че това е било възприето и от първия съд - че пострадалият бил извършвал маневрата завИ.е наляво, но че това е абсурдно и че в случая не се е получило така.

Отделно от това счита, че ако е бил верен възприетият механизъм на ПТП, то ударът трябвало да е отзад, но че в случая въобще няма удар в предната част на автомобила. Сочи, че по велосипеда няма драскотина и повреди; че по лекия автомобил също няма технически повреди в предната част; а също така че тялото не е отхвърлено напред, защото не е прегазено, като в тази насока били и твърденията на всички свидетели - че тялото е отхвърлено встрани в района на мантинелата. По този повод заявява, че вещото А. тотално е сринала механизма на ПТП, възприет от двете кредитирани експертизи, защото тя е казала, че ударът за пострадалия е бил отпред - в предно дясната част на пострадалия. Същевременно изтъква, че на автомобила му е било повредено само предното стъкло и лявото странично огледало. Сочи, че всички тези обстоятелства категорично отговарят на пресичане на велосипедиста перпендикулярно на оста на пътя. Счита, че

относно механизма е следвало да бъдат направени съответните изводи, а не декларативно да се приеме, че обвинителната теза е доказана от доказателствата по делото, без да се спомене нито думичка за доказателствата по делото - защо се приема едно и се отхвърля друго, както е сторил окръжният съд.

Прави се и оплакване за драстично противоречие между мотивите на присъдата и доказателствения материал по делото. В тази връзка се поставя въпросът как могат свидетелите—очевидци да разказват, че начинът на пресичане на велосипедиста е перпендикулярно и как може вещите лица да заявят, че по колелото няма следи от деформации или от щети, и същевременно окръжният съд да приеме, че велосипедистът е навлязъл в платното за движение и 8 метра се е движил в лентата за движение, в която е настъпил ударът.

Предвид гореизложеното в обобщение адвокат Д. счита, че ако въззивният съд не приеме, че подсъдимият няма вина за настъпване на произшествието, в каквато насока са заключенията на другите няколко АТЕ, то моли на основание чл.303 НПК да приеме, че обвинителната теза не е доказана по несъмнен начин, поради което и на основание чл.304 НПК подсъдимият да бъде признат за невиновен. Алтернативно адвокат Д. моли ако не бъде уважено това искане, да бъде преквалифицирано деянието от основания състав в такъв по чл.343а НК и да бъде прието, че подсъдимият е оказал помощ на пострадалия, в какъвто смисъл, според защитника, са събрани доказателства, но че първоинстанционният съд в мотивите си няма нито думичка за това, въпреки заявеното становище от страна на защитата. Ако бъде прието, че подсъдимият е оказал помощ на пострадалия и бъде преквалифицирано деянието му в тази насока, както и ако бъде прието, че са налице многобройни смекчаващи вината обстоятелства с оглед добрите му характеристични данни, чистото му съдебно минало, безупречните му характеристични данни като водач, защото той няма нито едно наказание и нарушение по ЗДВП, както и изключителното съпричиняване на резултата от страна на пострадалия, защитникът адвокат Д. моли на основание чл.55 ал.3 от НК да не бъде налагано на подсъдимия кумулативното наказание лишаване от правоуправление.

В заседанието пред въззивната инстанция упълномощеният защитник на

подсъдимия адвокат П. изразява становище, че от показанията на свидетелите-очевидци, както и от заявеното от вещото лице доктор А. в съдебно заседание, че няма отхвърляне на тялото на велосипедиста, тъй като липсват такива наранявания, които да говорят за влачене и протрЪ.е по терена, се установява вътрешно противоречие между вещите лица в тази комплексна експертиза. Отправя се и упрек към окръжния съд, че в мотивите си не е направил никакъв аналитичен анализ защо не приема първата група експертизи и че в тази връзка най-малкото не е отчел факта, че едно от вещите лица, изготвили тази експертиза от първата група, е присъствало на огледа, поради което личното възприятие на това вещо лице е следвало да бъде подложено на по-сериозно внимание и оценка от страна на съда. Адвокат П. поддържа искането си за признаване на подсъдимия за невиновен поради недоказаност на обвинението, както и алтернативното искане за приложението на чл.55 НК при определяне на наказанието.

В речта си пред въззивния съд упълномощеният защитник на подсъдимия адвокат С. акцентира на категорично заявеното от вещото лице И. в разпита му пред първоинстанционния съд, че ударът е бил непредотвратим за водача на лекия автомобил, тъй като манифестиране от страна на велосипедиста за пресичане на пътното платно не е било обективно изразено и съответно възприето от водача на лекия автомобил. С оглед на това счита, че са налице предпоставки за приложение на чл.15 от НК, а именно случайност на деянието с оглед обстоятелството, че велосипедистът е стоял между двете платна в зоната на мантинелата и не бил навлязъл в пътното платно, в което се е движил управляваният от подсъдимия автомобил. Моли да бъде отменен в цялост постановения съдебен акт и да бъде постановен нов, с който подсъдимият да бъде признат за невиновен в извършване на престъплението, за което му е повдигнато обвинение.

В лична защита пред въззивната инстанция подсъдимият К. К. поддържа изцяло изложеното от защитниците му, като в последната си дума заявява, че няма вина за случилото се, както и че съжалява, че това е станало. Апелативен съд-София, след като прецени събраните по делото доказателства, обсъди изложените от страните съображения и след като сам служебно провери правилността на атакуваната присъда, намери следното:

Съдебното производство пред Софийски окръжен съд, по което е постановена оспорваната присъда, е образувано по внесен от прокурор при СОП обвинителен акт /трети поред/ срещу К. Д. К. за престъпление по чл.343 ал.1, б."в", във вр. с чл.342 ал.1, пр.3 от НК. В актуалния обвинителен акт се претендира, че инкриминираното престъпно деяние е извършено от К. на

24.07.2016 г., когато при управление на моторно превозно средство лек автомобил марка „Опел”, модел „Вектра” с рег. № ***** на път ВП 81-6 км. от републиканската пътна мрежа, на разклона за птицеферма „Джиев“, в посока от гр.София за гр.Костинброд, Софийска област е нарушил правилото за движение по пътищата, визирано в разпоредбата на чл.20 ал.2, изр.2-ро от ЗДвП - „Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението” и вследствие на това по непредпазливост е причинил смъртта на В. В. С. с ЕГН *****.

Изпълнителното деяние на водача на МПС при осъществяването на състава на престъпление по чл. 343 във вр. чл. 342 ал.1 от НК се изразява в нарушение на конкретни правила за движение по пътищата. Поради което нормите, определящи съставите на престъпленията по чл. 342 и чл. 343 от НК, са бланкетни и се запълват от съответните правила, които уреждат движението по пътищата, като прокурорът /при изготвянето на ОА/ и съдът /при постановяването на съдебния акт, с който се решават въпросите по чл. 301 ал.1 т.1 и т.2 от НПК/ всякога са длъжни да посочат и изяснят кои правила за движение по пътищата виновно са били нарушени от подсъдимия в качеството му на водач на МПС и са в причинна връзка с произшествието и с неговите последици.

Известно е, че обвинението е единство от факти и право. Отнесено към нормата на чл. 343 НК, изискването за посочване на обстоятелствата, обосноваващи наличието на всеки елемент от състава на престъплението касае и фактическите обстоятелства, обосноваващи нарушението на конкретните правила за движение по пътищата. Т.е., в обстоятелствената част на обвинението следва да са описани фактическите обстоятелства по извършването на нарушението, запълващо бланкетната норма на чл. 343 от НК. По отношение на правото обвинението трябва да очертава връзката между нормата на особената част от НК и запълващата правна норма от друг нормативен акт, която следва да бъде индивидуализирана чрез наименованието на съответния акт на специалното законодателство и цифровото и словесно изражение на самата негова разпоредба.

Според застъпената и поддържана от прокурора в актуалния ОА теза наказателната отговорност на К. следва да бъде ангажирана за осъществено от

него престъпление по транспорта, извършено чрез нарушение на правилото за движение по чл. 20 ал.2 изр.2 от ЗДвП.

В инкриминираната разпоредба на чл. 20, ал. 2, изр.2 от ЗДвП е уредена "непредвидимата опасност", въвеждаща задължение за водачите да намалят скоростта или да спрат, когато възникне опасност за движението. В обхванатите от тази разпоредба пътни ситуации опасността се появява внезапно и възлага /вменява/ на водача задължение за предприемането на мерки за намаляване на скоростта или спиране с оглед избягване настъпването на ПТП. Това задължение за водача се поражда в зависимост от момента на възникване на опасността за движението и от момента на субективното ѝ възприемане. Т.е., в този случай задължението за вземане на описаните мерки /за намаляване на скоростта или спиране/ **възниква от момента на възприемането** на внезапно появилата се и неочаквана за водача опасност за движението /в този смисъл е решение № 126 от 10.07.2012 г. по н.д. № 191/2012 г., II н.о. на ВКС, решение № 1271 от 09.12.1976 г. по н.д. № 1128/1976 г., III н.о. на ВС/.

При внимателния прочит на ОА се установява, че в него /на стр.2/ не се съдържат достатъчно факти, годни да обосноват твърдението на прокурора за извършено нарушение на правилата за движение, изразяващо се в неосъществени от подсъдимия действия по своевременно намаляване на скоростта на движение и спиране при възникналата опасност – навлизането на велосипедиста С. в платното за движение на управлявания от подсъдимия лек автомобил. В тази връзка в обвинителния акт не са изложени никакви твърдения относно това в конкретната пътна ситуация **непредвидима** ли е била за подсъдимия възникналата опасност за движението в лицето на навлезлия в пътното платно велосипедист и кои са били факторите, определящи я като непредвидима, респективно поради какви причини тази опасност се е явявала непредвидима за подсъдимия – не са посочени кои са конкретните факти и обстоятелства, които обосновават възникналата опасност като внезапна и непредвидима за водача.

Отсъствието на факти в горния смисъл води до непълнота на обвинителния акт в частта относно фактическото основание на обвинението за допуснато нарушение на инкриминираната разпоредба на чл. 20 ал.2 изр.2 от ЗДвП.

От друга страна, описаните в обвинителния акт фактически положения относно развилата се опасна пътна ситуация, завършила с настъпване на ПТП с участието на водача на ППС К. К. и велосипедиста В. С., макар и твърде оскъдни индикират и сочат, че по-скоро подсъдимият въобще не е възприел визуално /не е видял/ пострадалия велосипедист С. нито когато същият се е намирал пред мантинелата, разделяща двете платна за движение в противоположните посоки на път ВП-81, нито когато се е насочвал да навлезе в платното за движение в посока гр.Костинброд /по което се движил управляваният от подсъдимия автомобил/, нито дори когато вече е навлязъл в това платно за движение /в посока гр. Костинброд/. В тази връзка /относно обстоятелството възприел ли подсъдимият велосипедиста и ако го е възприел кога точно се е случило това/ на стр. 2 в ОА са изложени фактически твърдения, че водачът К. за първи път е забелязал велосипедиста едва в момента, в който управляваният от него автомобил се е намирал на разстояние 31.7 метра от мястото на удара, и че тогава, за да избегне съприкосновение и удар с пострадалия, е предприел аварийно спиране чрез задействане на спирачната система на автомобила и насочването на автомобила вдясно към банкета на пътя.

Така описаната в ОА типична пътна ситуация, при която подсъдимият със закъснение и несвоевременно е възприел пострадалия велосипедист, макар да е имал обективна възможност да стори това в един доста по-ранен момент, не съответства на предложената от прокурора правна квалификация на нарушението на правилата за движение – че е нарушено правилото на чл. 20 ал.2 изр.2 от ЗДвП. Инкриминираната в ОА пътна ситуация се обхваща и регулира от правилото за движение по чл. 20, ал. 1 от ЗДвП, доколкото не е свързана с нарушения на други правила за движение /например относно режима на скоростта, извършването на маневри и др./ и доколкото при нея очевидно поради неизпълнение на задължението за отдаване на непрекъснато внимание при управлението на превозното средство и за всеобхватно наблюдение на пътната обстановка водачът е забелязал намиращия се на пътя велосипедист твърде късно – едва на 31.7 метра от мястото на удара, въпреки твърдяната обективна възможност да го възприеме в доста по-ранен момент и по този начин да предприеме своевременно ефективни мерки за предотвратяване на произшествието. Въведените в ОА факти навеждат на извод за липса на осъществен контрол върху ППС (поради отсъствието на

непрекъснато внимателно и всеобхватно наблюдение на пътната обстановка, респ. на нейното изменение) и че неосъществяването на този контрол, довел на практика до закъснялата реакция на водача при възникналата пътна ситуация, се явява основната и единствена причина за настъпването на пътното произшествие.

Разпоредбата на чл. 20, ал. 1 от ЗДвП е обща и възлага на водачите задължение да "контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват". Контролът, визиран в разпоредбата на чл. 20, ал. 1 от ЗДвП, представлява владееене на управляваното превозно средство във всяко едно отношение и той обхваща всички действия на водача, които засягат не само техническото състояние на ППС и показанията на съответните негови уреди, както и възможността пътното превозно средство да се задвижи само или да бъде задвижено или ползвано от трети лица, но и положението му спрямо останалите участници в движението, спрямо пътя или терена, включително и ако се намира в покой /в този смисъл са решения 842/1975; 831/1976; 1234/1976; 945/1978; 1108/1978; 960/1980; 164/1988, всички на III н. о. на ВС/. По-новата съдебна практика /решение № 222/2014 г. на второ н.о. на ВКС; решение № 59/2011 г. на първо н.о. на ВКС/ включва в изискването за непрекъснат контрол на превозното средство и всеобхватното и непрекъснато наблюдение на пътната обстановка и движението на ППС по пътя, като в хода на процеса по управление задължава водачите да не отклоняват вниманието си.

Следователно задължението по чл. 20, ал. 1 от ЗДвП изисква от водача да контролира непрекъснато управляваното пътно превозно средство - по време на движението да не отклонява вниманието си; да следи внимателно, непрекъснато и всеобхватно пътя, обстановката по него и движението на автомобила, както и на останалите участници по него; да се концентрира в достатъчна степен върху процеса на управление. Това негово задължение е самостоятелно и няма връзка с режима на скоростта, като при нарушението му водачът проявява непредпазливост поради различни субективни външни и вътрешни фактори, които отклоняват вниманието му или го разсейват и водят до липса на концентрация върху осъществяваната дейност. При отклоняване на вниманието по каквито и да е причини водачът е в обективна невъзможност изобщо или правилно да възприема измененията в пътната

обстановка и да ги контролира, като отговаря за това, че сам виновно се е поставил в състояние на пасивност по отношение на задължението си активно да владее управлението на МПС. В тази ситуация неизпълнението на задължението за внимателно и всеобхватно наблюдаване на пътната обстановка може да доведе и до твърде закъсняло действие с органите на управление на МПС и в частност до несвоевременно и закъсняло задействане на спирачната система. Затова, когато водачът поради невнимание /при липсата на проявено внимание да контролира превозното средство и конкретно неговото положение спрямо останалите участници в движението/ въобще не възприеме или пък не възприеме своевременно една опасност, която е имал обективна възможност да възприеме /както се твърди в ОА/, той извършва нарушение на чл. 20, ал. 1 от ЗДвП /в този смисъл са застъпените становища в решение № 536 от 05.10.1983 г. по н.д. № 506/83 г., III Н.О. на ВС, решение № 118 от 19.11.2021 г. по н.д. № 461/2020 г., I Н.О. на ВКС; решение № 59 от 07.01.2020 г. по н.д. № 39/2020 г., II Н.О. на ВКС; решение № 141 от 12.09.2016 г. по н.д. № 555/2016 г., II Н.О. на ВКС; решение № 64 от 27.05.2016 г. по н.д. № 176/2016 г., I Н. О. на ВКС/. Следователно всяко едно закъснение в предприемането на мерките за безопасност /без значение на субективните причини, на които се дължи това/ представлява нарушение по чл. 20, ал. 1 ЗДвП /виж решение № 94 от 27.01.1975 г. по н.д. № 1501/1974 г., III н.о. ВС и решение № 64 от 27.05.2016 г. по н.д. № 176/2016 г., I Н. О. на ВКС/.

Правилото на чл. 20, ал. 1 от ЗДвП за упражняването на непрекъснат контрол върху превозното средство и внимание върху пътната обстановка е с различно съдържание от правилото за преодоляване на внезапно възникналата опасност и нейното предотвратяване, визирано в чл. 20, ал. 2, изр. 2 от ЗДвП, доколкото именно невъзприемането или несвоевременното възприемане на опасността на пътя е причината, поради която изобщо не възниква задължението за преодоляването ѝ, респективно поради която деецът не е мотивиран да предприеме и вземе мерки за нейното преодоляване /в този смисъл са решение № 536/05.10.1983 г. по н. д. № 506/83 г., III н.о. на ВС и решение № 126 от 10.07.2012 г. по н. д. № 191/2012 г., II Н.О. на ВКС/. Затова въведената в ОА фактическа обстановка не обосновава допуснато нарушение по чл. 20, ал. 2, изр. 2 от ЗДвП, за каквото е повдигнатото обвинение срещу подсъдимия, а е индичия за извършено от него нарушение

по чл. 20, ал. 1 от ЗДвП, след като в случая несвоевременното възприемане на пострадалия очевидно е резултат от липсата и неотдаването на дължимото внимание от страна на водача при управлението на ППС.

Но тъй като в ОА не са въведени в необходимите обем и конкретика факти относно извършено от подсъдимия нарушение на правилата за движение, изразяващо се в неосъществен достатъчен контрол върху управляваното от него превозно средство, вследствие на което да не е могъл своевременно да реагира на създалата се опасност и да предотврати настъпването на ПТП, то въззивният съд не би могъл да промени правната квалификация на нарушението, запълващо бланкетната норма на чл. 343 от НК, и да осъди подсъдимия за извършено от него нарушение на правилата за движение по чл. 20 ал.1 от ЗДвП при положение, че в обстоятелствената част на обвинението не са описани фактическите обстоятелства по извършването му /виж т.7 на тълкувателно решение № 2 от 22.12.2016 г. по тълк.д. № 2/2016 г. на ОСНК на ВКС/. В случая нито в обстоятелствената част на ОА, нито в обстоятелствената част на обвинението се съдържат достатъчно ясни и недвусмислени по своето съдържание твърдения за факти, сочещи: че подсъдимият не е забелязал своевременно намиращия се на пътя велосипедист, респективно, че не го е видял нито когато същият се е намирал пред мантинелата, разделяща двете платна за движение в противоположните посоки на път ВП-81, нито когато се е насочвал да навлезе в платното за движение в посока гр.Костинброд /по което се движил управляваният от подсъдимия автомобил/, нито дори когато вече е навлязъл в това платно за движение /в посока гр. Костинброд/; и че причината да не реагира своевременно на така възникналата опасност и да не предотврати удара на велосипедиста е липсата на контрол над управления от него автомобил в конкретната пътна обстановка /липсата на всеобхватно и непрекъснато наблюдение на пътната обстановка и нейното изменение и движението на ППС по пътя, респ. разсейване и отклоняване на вниманието/.

И след като в обвинителния акт липсват твърдения за неосъществяване на непрекъснат контрол върху управляваното от подсъдимия МПС съдилищата и в частност въззивният съд не разполагат с процесуална възможност да приемат други фактически положения, извън рамките на обвинителния акт, които да обуславят осъждането на подсъдимия. И това е така, защото съдът не може собствено да установява обстоятелства от

съществено значение за съставомерността на инкриминираното деяние и в съдебния си акт да надхвърля фактическия обхват на обвинението с факти, непредявени на подсъдимия. Обратното би означавало съдът недопустимо сам да дефинира фактическата рамка на обвинението, запълвайки обема му с непредявени по съответния ред действия и/или бездействия на подсъдимия, за които той не се е защитава.

Въззивният съд констатира обаче, че такова процесуално нарушение /да се приемат фактически положения извън обхвата на обвинителния акт при липсата на съответно изменение на обвинението от страна на прокурора/ е допуснато в проверяваната присъда, доколкото в мотивите на присъдата си първоинстанционният съд е приел за установен и съответно е основал изводите си за правната квалификация на извършеното от подсъдимия нарушение на правилата за движение на факт, който не е описан в ОА и не му е вменен. Касае се конкретно за факта на **възприемане** от страна на подсъдимия на навлизащия отляво велосипедист в момента, когато той /подсъдимият/ е предприел маневра изпреварване на автомобила на св. Г. /И.а/. Такова фактическо твърдение не се съдържа в ОА, доколкото в същия не се сочи в момента на предприемането на въпросната маневра изпреварване К. да е бил възприел визуално намиращия се в това време в средата на пътя – на мантизелата между двете платна - велосипедист С.. Този факт се явява от съществено значение за правната квалификация на извършеното от подсъдимия нарушение на правилата за движение, доколкото от него зависи дали нарушението ще бъде квалифицирано по чл. 20 ал.2 изр. 2 от ЗДвП или по чл. 20 ал.1 от ЗДвП. По-горе бяха изложени мотиви за разликата в съдържанието на тези две правила за движение и че тази разлика се основава на факта дали опасността е била възприета или не възприета /респ. възприета несвоевременно/, от което зависи и дължимото поведение на водача в конкретната пътна обстановка. В случая, макар в ОА да не е се твърди факта на възприемане от страна на подсъдимия на навлизащия отляво велосипедист в момента, когато той /подсъдимият/ е предприел маневра изпреварване на автомобила на св. Г. /И.а/, то в мотивите на присъдата си окръжният съд двукратно /на стр.8 и на стр.23/ е отбелязал, че „вместо в този момент да спре автомобила **при възприемане** на неправомерно навлизащия отляво колоездач, подсъдимият К. предприел маневра изпреварване на автомобила на св. Г.“. По този начин, приемайки, че подсъдимият е възприел пострадалия

велосипедист в един доста по-ранен момент /още докато велосипедистът С. се е намирал в средата на пътя – на мантинелата между двете платна и преди да навлезе в попятното на подсъдимия платно за движение в посока гр. Костинброд/, първият съд е излязъл извън фактическите рамки на ОА и в резултат на този процесуално недопустим подход е приел за установено обстоятелство, което е от съществено значение за правната квалификация на нарушението. В случая именно на него е основал извода си за извършено нарушение по чл. 20 ал.2 изр. 2 от ЗДвП, макар то да не е било надлежно предявено на подсъдимия с ОА. Тази друга и различна от очертаната в ОА фактическа констатация на окръжния съд безспорно е довела до нарушение на забраната за съществено изменение на фактическото обвинение и съставлява допуснато от първия съд съществено процесуално нарушение, ограничаващо и накърняващо правото на защита на подсъдимия, доколкото същият е осъден за причинена смърт на пострадалия С. поради неизпълнение на задължението по чл. 20 ал.2 изр.2 от ЗДвП да намали скоростта на движение и да спре при възникнала опасност за движението в лицето на пострадалия велосипедист, без да е имал възможност да се защитава по посочения по-горе конкретен факт, обосноваващ наличието на това нарушение на правилата за движение по пътищата.

Отделно от това първоинстанционният съд е допуснал и друго съществено процесуално нарушение, след като в мотивите на присъдата си е изложил противоречиви фактически изводи, респ. е възприел за установени противоречиви фактически констатации относно значими за ангажирането на наказателната отговорност на подсъдимия обстоятелства.

Такова противоречие е налице досежно обстоятелството дали подсъдимият е видял /визуално възприел/ намиращия се на пътното платно и навлизащ в неговата лента за движения велосипедист при предприемането на маневрата изпреварване на автомобила, управляван от св. Г.. Както бе вече посочено по-горе, на стр.8 и на стр.23 от мотивите първият съд двукратно е отбелязал, че *„вместо в този момент да спре автомобила **при възприемане** на неправомерно навлизащия отляво колоездач, подсъдимият К. предприел маневра изпреварване на автомобила на св. Г.“*. Същевременно обаче на стр. 25 от мотивите при аргументирането на допуснатото нарушение на задължението по чл.20 ал.2, изр.2 от ЗДвП окръжният съд е приел, че *„ако*

подсъдимият е наблюдавала внимателно и постоянно пътя, по който се е движил с управлявания от него лек автомобил, в зоната на своята видимост, **е следвало да забележи** намиращия се на пътното платно, и навлизащ в неговото платно за движение велосипедист, да намали скоростта си на движение и да спре“. И доколкото смисълът на израза „е следвало да забележи“ означава единствено и само, че субектът не е забелязал обекта на възприемане, но че е следвало да го стори, то е очевидно, че в цитираната част от мотивите си /на стр.25/ СОС е приел, че на практика подсъдимият не е забелязал /не е видял/ намиращия се на пътното платно и навлизащ в неговото платно за движение велосипедист. Така, в крайна сметка не става ясно каква точно е волята на първостепенния съд относно посоченото обстоятелство, имащо съществено значение за правилната правна квалификация на извършеното от подсъдимия нарушение, а оттам и за ангажирането на наказателната му отговорност за инкриминираното престъпление.

На следващо място, в мотивите на атакуваната присъда се откроява и противоречиво описание на предприетата от пострадалия велосипедист маневра при навлизането му в платното за движение на пътя ВП – 81 в посока гр.Костинброд и в частност относно направлението, в което е било насочено движението на велосипедиста в този момент. Така, на страници 8, 11, 14 и 22 от мотивите първостепенният съд е приел, че достигайки кръстовището между път FO1403 и път ВП-81 велосипедистът предприел маневра „завИ.е на ляво“, като навлязъл в платното за движение в посока гр.Костинброд. Обсъждайки показанията на свидетелката И.а от съдебното следствие /на стр.14/, окръжният съд е приел, че в показанията на тази свидетелка се съдържа и информация за начина на движение на велосипеда, кормуван от пострадалия, и най-общо за поведението му на пътя, което е описано по следния начин: „*същият идвал с велосипеда си по път FO1403 с посока на движение към път ВП-81, като достигайки кръстовището с този път предприел маневра „завИ.е на ляво“; намирайки се пред мантинелата, разделяща двете платна за движение в противоположните посоки на път ВП-81, насочвайки се да навлезе в платното за движение в посока гр. Костинброд, пострадалият С. поздравил другия велосипедист – св. Б., след което без да спре и да пропусне движещите се по пътя превозни средства навлязъл в платното за движение за гр.Костинброд*“. И за да мотивира

изводи си, че от показанията на св. И.а се установява така описаната и възприета фактическа обстановка досежно поведението на пострадалия велосипедист преди настъпването на ПТП, в следващото изречение на стр. 14 от мотивите си първостепенният съд се е позовал на част от показанията на св. И.а, отнасящи се до начина на движение на управлявания от пострадалия велосипед, цитирайки дословно тази част - „*колездеача, който беше от лявата страна, перпендикулярно тръгна да пресича платната без да се оглежда*”. Очевидно е, че в случая окръжният съд се е доверил напълно на тези показания и на тях е основал и решаващите си фактически изводи за поведението на пострадалия велосипедист преди настъпването на ПТП. Но кредитирайки тези показания на св. И.а и позовавайки се на тях, за да обоснове извода си за поведението на пострадалия и за начина му на движение непосредствено преди ПТП, окръжният съд имплицитно е приел така изложените факти за достоверни и обективно настъпили. Но по този начин, позовавайки се на тези показания на св. И.а и на така твърдените от нея факти, първият съд на практика е сътворил противоречива фактическа картина на механизма на ПТП в частта ѝ относно предприетата от велосипедиста маневра и направлението му на движение при навлизането му в пътното платно в посока гр.Костинброд. Така, от една страна, СОС приема за безспорно установено, че достигайки кръстовището пострадалият е предприел маневра „завИ.е на ляво“, като навлязъл в платното за движение в посока гр. Костинброд /стр.8/, а, от друга страна, за да обоснове тази си фактическа констатация, СОС се позовава на кредитираните и приети за достоверни фактически твърдения, че пострадалият велосипедист „перпендикулярно тръгна да пресича платната без да се оглежда”.

По делото липсват обаче каквито и да са данни в конкретната пътна ситуация маневрата „завИ.е на ляво за навлизане в платното за движение в посока гр.Костинброд“ да е равнозначна и тъждествена на „перпендикулярно пресичане“ на същото това пътнo платно. А и смислово, и логически тези формулировки на начина на придвижване на пострадалия велосипедист са противоречиви и взаимно изключващи се – „завИ.ето наляво“ за включване в движението по пътното платно в посока гр. Костинброд логично предполага и означава придвижване с траектория, която спрямо надлъжната ос на пътя сключва ъгъл по-малък от 90 градуса, а „перпендикулярното пресичане“ на същото това пътнo платно предполага и означава придвижване с траектория,

която спрямо надлъжната ос на пътя сключва ъгъл 90 градуса. Затова не може да се счете, че в случая се касае за различно описание на едно и също поведение на велосипедиста. В мотивите си окръжният съд не е изложил обаче никакви съображения в тази насока и не е внесъл яснота защо на базата на твърденията на св. И.а, че пострадалият велосипедист „*перпендикулярно тръгна да пресича платната без да се оглежда*” е счел за установено, че той всъщност е предприел маневра „завИ.е на ляво“, като е навлязъл в платното за движение в посока гр. Костинброд. Това разнопосочно фактическо описание на движението на велосипедиста е довело до съществено фактическо противоречие в мотивите относно поведението на пострадалия непосредствено преди настъпването на ПТП, което не е преодоляно и е непреодолимо в настоящото производство.

В крайна сметка това противоречие обосновава неяснота във волята на първия съд относно начина на придвижване на пострадалия преди настъпването на произшествието. А тъй като траекторията на движение на велосипедиста върху пътното платно, в което се е движил и автомобилът на подсъдимия, е обстоятелство от особено съществено значение за определянето на механизма на ПТП, то възниква сериозно съмнение как при тези противоречиви констатации относно направлението на движение на пострадалия велосипедист първостепенният съд е определил по безспорен начин механизма на произшествието.

Противоречие в мотивите на атакуваната присъда е налице и при интерпретацията и преценката на експертното заключение на вещото лице инж.В. И. в изготвената от него АТЕ /л.л. 102-104 в т.2 от ДП/, че настъпването на автопроизшествието е било технически непредотвратимо за подсъдимия. На страници 20 и 21 в мотивите си при обсъждането на приобщените по делото различни АТЕ окръжният съд недвусмислено е заявил, че не кредитира и не възприема с доверие даденото от вещото лице инж. В. И. по изготвената от него АТЕ /л.л.102-104 в т.2 от ДП/ заключение по въпроса относно техническата възможност на водача на лекия автомобил /подсъдимия/ да предотврати настъпването на удара с велосипедиста, а именно - че настъпването на автопроизшествието е било технически непредотвратимо за подсъдимия. Но въпреки, че не е кредитирал и не е приел с доверие този извод на вещото лице В. И., по неясно какви причини първият съд е инкорпорира същият експертен извод като факт от приетата от него за

безспорно установена фактическа обстановка /на стр. 10/. Като последица от това в рамките на изложението на приетата за доказана фактическа обстановка, въз основа на която впоследствие е обосновал и правните си изводи, първостепенният съд е описал противоречиви и взаимно изключващи се фактически констатации относно предотвратимостта на удара за подсъдимия. Така, след като в предпоследния абзац на стр. 10 е посочил, че изчисленията на конкретни величини са дали основание на вещото лице инж. В. И. да заключи, че настъпването на автопроизшествието е било технически непредотвратимо за подсъдимия, в следващия абзац на същата страница е посочил, че експертите от тройната АТЕ /л.л. 117-119 в т.2 от ДП/ и допълнителна такава /л.2 т.3 от ДП/ са достигнали до извод, че водачът на л.а. „Опел“ /подсъдимият/ е могъл да предотврати удара с велосипеда. В случая фигурирането на тези противоречиви фактически констатации във възприетата за установена фактическа обстановка по делото води до неяснота на волята на съда относно засегнатото от противоречието обстоятелство. А последното впрочем е и от съществено значение за преценката дали следва да бъде ангажирана наказателната отговорност на подсъдимия.

Изложеното дотук мотивира АС-София да приеме, на първо място, че в обвинителния акт е налице непълнота на фактите, очертаващи обективни елементи от състава на претендираното престъпление по чл. 343 от НК, за което е повдигнато обвинение на К. К., както и несъответствие между описаните факти и основаната на тях правна квалификация на инкриминираното нарушение на правилата за движение.

Неотразяването в обстоятелствената част на обвинителния акт на съществени факти, значими за претендираната правна квалификация на извършеното нарушение и обосноваващи нарушение на инкриминираната разпоредба от ЗДВП, както и наличието на несъответствие между изложените в обстоятелствената част на обвинението факти и предложената от прокурора правна квалификация на нарушението на правилата за движение са довели на практика до ограничаване правото на защита на подсъдимия. В резултат на тези пороци на обвинителния акт подсъдимият е бил лишен от възможността да научи и да разбере едно от важните основания за ангажирането на отговорността му по чл. 343 НК – в какво точно се състои и изразява нарушението на инкриминираното правило за движение.

Известно е, че обвинителният акт е процесуалното средство, чрез което прокурорът реализира и упражнява конституционното си правомощие по чл. 127 т.3 от КРБ и функцията си по чл. 46, ал. 1 от НПК – да повдига обвинение за престъпление от общ характер. Този процесуален документ е и средството, чрез което се формулира окончателното обвинение и се очертава предмета на доказване - фактическите рамки /пределите/, в които ще се извършва доказването в съдебното производство и в които ще се осъществява и упражнява правото на защита. В обвинителния акт прокурорът развива в пълнота своята обвинителна теза пред решаващия съдебен орган, като обвинителната теза се разгръща чрез фактологическото отразяване на събитията, които прокурорът счита за настъпили и относими към предмета на обвинението, и чрез описанието на поведението на подсъдимия, сочещо на неговото участие в тях. А за да даде законосъобразен отговор на въпросите по чл. 301 ал.1 от НПК съдът е длъжен да изследва именно въведените в обвинителния акт фактически твърдения.

Затова внасянето в съда на обвинителен акт с непълноти и несъответствия /неясноти/, като констатираните по-горе от въззивната инстанция, изначало опорочава развитието на наказателния процес в съдебната му фаза, тъй като създава формални пречки за постановяване на законосъобразен съдебен акт. В случая липсата на пълно, ясно, недвусмислено и категорично очертано фактическо обвинение е лишило първоинстанционния съд, а на практика лишава и въззивния съд от възможността правилно да разреши въпросите за вината и отговорността, доколкото тези въпроси са и такива по установяване на факти, а не само въпроси на приложимото материално право.

СОС е пренебрегнал застъпеното в процесуалния закон основно начало, че наказателната отговорност на подсъдимия може да бъде реализирана само и единствено при прецизно повдигнато обвинение, ясно и недвусмислено формулирано в обвинителния акт. В случая описаните съществени пропуски и несъответствия в обвинителния акт определят обвинението като неясно формулирано, а предметът на доказване - като неопределен и неопределим.

Когато прокурорският акт не съдържа достатъчно точни и ясни факти и обстоятелства, индивидуализиращи престъпното деяние, той не може да изпълни своята процесуална роля, защото е изготвен в разрез с предписанията

на чл. 246 НПК.

Констатираното нарушение на процесуалното правило на чл. 246 НПК при изготвянето на обвинителния акт е от категорията на съществени, тъй като то опорочава обвинителния акт и без съмнение ограничава правото на защита на подсъдимия, поради което винаги съставлява основание за връщане на делото в неговата предходна процесуална фаза (в този смисъл е ТР на ОСНК на ВКС № 2/2002 г., т. 4. 2). Същото е отстранимо единствено чрез изготвяне на нов обвинителен акт, съответстващ на процесуалните изисквания за минималното му съдържание и за пределна яснота относно визираните по-горе съставомерни обстоятелства.

На второ място, осъждането въз основа на непредявени надлежно факти и обстоятелства от значение за определяне на фактическия състав на престъплението /с което се нарушават стандартите на чл. 6, § 3, б. "а" и б. "б" от ЕКЗПЧОС за осигуряване на справедлив съдебен процес/ следва да бъде оценено като самостоятелно съществено процесуално нарушение, допуснато при първоинстанционното разглеждане на делото и в частност при изготвянето на съдебния акт.

И на трето място, противоречието в мотивите на присъдата относно значими за ангажирането на отговорността обстоятелства също представлява съществено процесуално нарушение - допуснато при постановяване на първоинстанционния съдебен акт. Формулирането на противоречиви фактически изводи в мотивите на присъдата, респ. възприемането за установени на противоречиви фактически констатации относно особено важни за ангажирането на наказателната отговорност на подсъдимия обстоятелства опорочава мотивите на проверяваната присъда по такъв начин, че на практика води до липса на мотиви.

Изложеното дотук обоснова извод за цялостна отмяна на атакуваната присъда и определя като безпредметно обсъждането на доводите във въззивните жалби и изложените такива в съдебните прения, които касаят съществуването на спора. Поради допуснатите процесуални нарушения и от прокурора при изготвянето на обвинителния акт, и от първостепенния съд при постановяването на присъдата делото следва да се върне за ново разглеждане, но не в досъдебната фаза, а на първостепенния съд – от стадия на разпоредителното заседание по чл. 247б и сл. от НПК. С измененията на

НПК, в сила от 05.11.2017 г. (ДВ бр. 63/2017 г.), правомощията на въззивната инстанция по чл. 335, ал. 2 НПК изключват възможността за връщане на делото на прокурора дори, когато нарушение е допуснато в досъдебното производство, както е в настоящия случай. Овластен да стори това е единствено първостепенният съд в рамките на разпоредителното заседание. Въпреки това обаче и при настоящата актуална редакция на НПК въззивната инстанция също е длъжна да следи служебно за допуснати нарушения по чл. 348, ал. 3 НПК и ако констатира такива да върне делото на първата инстанция в случай, че нарушенията са отстраними. В разглеждания казус, с оглед изложеното по-горе, се налага извод за допуснати съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 1 и т.2 пр.1 от НПК, които са отстраними при ново разглеждане на делото, но не могат да бъдат отстранени в рамките на въззивната проверка. Правото на подсъдимото лице да е запознато с фактическите рамки на обвинението, принципно гарантиращо процесуалното му право да организира защитата си срещу него, е било ограничено и нарушено при изготвянето на обвинителния акт, като това ведно с осъждането въз основа на непредявени факти и противоречието в мотивите на атакуваната присъда е основание за нейната отмяна и за връщане на делото на първоинстанционния съд за ново разглеждане от стадия на разпоредителното заседание.

Настоящият състав държи да отбележи, че не намира основания за признаването на подсъдимия за невиновен и оправдаването му по инкриминираното обвинение, което /оправдаването му/ на практика би било най-силното и единствено основание, саниращо допуснатите нарушения на процесуалните правила. Тогава, когато са налице основания за пълното оправдаване на едно лице по повдигнато му обвинение, допуснатите процесуални нарушения, дори и да са от категорията на абсолютните съществени /каквито са констатираните по настоящото дело/, не могат да доведат до нарушаване на неговите права, тъй като в най-пълна степен тези негови права са гарантирани и защитени чрез постановяването на оправдателна присъда. Без да навлиза в дълбочина по съществото на делото и съобразявайки констатираните в обвинителния акт непълноти и неясноти относно релевантните на обвинението факти, въззивният съд счита, че на този етап събраните по делото гласни и писмени доказателства в кореспонденция със заключенията на приетите експертизи, обсъдени поотделно и в тяхната

логическа връзка и съвкупност, не дават безспорно основание за постановяване на оправдателна присъда по отношение на подсъдимия К..

В случая не е преклудирана възможността прокурорът да отстрани нарушенията по чл. 246 НПК, поради което би било неправилно и незаконосъобразно тези нарушения да се компенсират чрез постановяване на оправдателна присъда. Затова при тяхното наличие и при процесуалната недопустимост въззивният съд сам да измени правната квалификация на инкриминираното нарушение на правилата за движение, запълващо бланкетната норма на чл. 343 от НК /доколкото в обстоятелствената част на обвинението не са описани съответните фактически обстоятелства по извършването му/ е очевидно, че в случая единствената процесуална възможност за настоящата инстанция е да отмени атакуваната присъда и да върне делото за ново разглеждане на първоинстанционния съд от стадия на разпоредителното заседание.

Окръжният съд е следвало да констатира наличието на нарушение на чл. 246 ал. 2 НПК и да съобрази процесуалната невъзможност да постанови законосъобразен съдебен акт по непълното и неясно формулирано фактическо обвинение. В тези случаи процесуалният закон е предвидил различни механизми за отстраняване на внесената с обвинителния акт неяснота на обвинението, като един от тях е правомощието на първоинстанционния съд в разпоредителното заседание по чл. 249, ал. 2 вр ал 1, вр. чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК да прекрати съдебното производство и да върне делото на прокурора за отстраняване на допуснатите нарушения при изготвянето на ОА, което не е било направено. Т.е., първият съд е бил длъжен да упражни правомощието си да върне делото на прокурора на посоченото основание с указание за отстраняване на нарушенията, но не е сторил това и произнасяйки се с атакуваната присъда по фактически непълно и неясно обвинение сам е допуснал съществено процесуално нарушение.

Така изложените съображения мотивират решението на въззивния съд да отмени атакуваната присъда и да върне на делото на първата инстанция за ново разглеждане от разпоредително заседание. С оглед на това и на основание чл. 334, т. 1 вр. чл. 335, ал. 2, вр. чл. 348, ал. 3, т. 1 и т.2 пр.1 от НПК Апелативен съд - София

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда № 2 от 13.02.2023 г. на СОС-НО, 4 състав,
постановена по НОХД № 442/2021 г. по описа на същия съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг съдебен състав на
Софийски окръжен съд от стадия на разпоредителното заседание /чл. 247б и
сл. от НПК/.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____